

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések arszabály szerint.

A nagypénteki feszület.

Ezernyolcszázhetvennégy esztendő előtt történt.

Ezernyi napsugár tűzött le izzón Judaea földére. A tikkasztó meleg elől nem nyújtott oltalmat az olajfák ritkás lombja. Bágyadtan hajtották le színes fejüket a virágok. Madár nem dalolt, szellő sem lengett, mikor a Kálvária ormán magasba emelkedett a kereszt.

Mikor legelőször ingott meg a légben, félbe szakadt a nép rajongása. Valami titkos erő markolt a szívekbe. Az ordítás elhalt, a gunykacaj megfagyott az ajkakon. Néma meghökkenéssel nézte mindenki a keresztet s a rajta vonagló, szenvedő alakot, Jézust.

Megdöböntő látvány volt. Jézus testét vér borította. Egy szemernyi ép hely se volt rajta. A durva fakeszert ledörzsölte róla a korbácsütések hegedt sebeit. Arca megnyult, képe beesett, kékes ajkai felnyitak és megmutatták vérvörös nyelvét. Mellén felszakadt a bőr s kifehérelt egyik oldalcsontja. Arcát kin torzította. Alig lihegett. A halál környezte.

Ez a kép hatott a zsidókra, azért hallgattak el. De csak egy pillanatra. Nemsokára, mint a fürgeteg, kitör megint a lárma: Egetverő ordításuk megreszketteti a levegőt. Undok kacajuk kétszeres erővel süvölt. Egy hórihorgas kamasz lángban égő arccal, véres szemekkel tör utat magának a tömegben, s mikor a kereszt alá ér, habzó szájjal, örvénygő üvöltéssel kezdi rángatni az Udvozító lábait.

Jézus egész testében megrándul. Lábai kitérülnek a sebek s azokból bővebben omlik a piros vér. Megfesti a kereszt lábát. Onnan is lecsurog, le, a szikkadt, forró földre, mely mohó vágygial szívja azt magába.

Igazán megrendítő ez a látvány. A fanatikus népsereg viselkedése borzalmas volt az utálatosságig. Hiszen kielégülhetett volna már boszuszomjuk: keresztre van feszítve az Artatlanság, becsstelenség fáján a Becsület, meg-

yalázva az örök dicsőség. Am ők nem elégedtek meg ezzel. Még többet kívántak: kéjelegni akartak a szenvedő Jézus halálgyötrelmében.

Pedig hasztalan volt a fáradozásuk, mert a esatát ők vesztették el. Nem Jézust gyalázták le, hanem a feszületet magasztalták fel. A feszületet, mely mai nap ott áll templomainkban, utcáinkon, házainkban és szívünkben. Jézust megölhették ugyan, de az igazságot el nem fojthatták.

Jézus halála után egyszerű, szegény ember ment a pogány Rómába: Péter, a halász. Erkölcsi feslettségben élt akkor a világ. Jupitert imádták, Marsot tisztelték, Vénusznak áldoztak. Ezeket akarta megtéríteni Péter. Nem volt nála semmi. Se hatalom, se tudomány, se ékesszólás. Csupán egy fából faragott feszülete volt, melyet a kezében tartott, mikor tanított. Azt mondta:

— Törjétek össze Jupitert, egészetek el Marsot, tapodjátok el Vénuszt. Nem ezeket kell imádni, hanem Jézust, akit megfeszítettek.

Es az egyszerű Péter ez igénytelen beszéde meghódítja a világot. Ezren, százezren, millión mennek utána és imádják Jézust, a megfeszítettet. A kereszt vallása terjed. Behatol a császári palotába. Romba dönti a pogány isteneket. Néző dühöng, Róma vérárban uszik, Pétert lefejezik, de a kereszt vallásának mindez nem árt.

Legyilkolnak millió és millió keresztényt: tizannyi támad helyette. Lángeszű bölcsék bizonyítják a kereszt igazságát, pedig tudják, hogy halált halnak érte. Gazdagok és szegények, aggok és gyermekek, életerős, edzett férfiak, meg gyengéd nők feszülettel a kezükben, örömmel mennek a halálba. Ott se tántorodnak meg. Büszkén megvallják:

— Keresztény vagyok, keresztény maradok.

A nagypénteki feszület, a gyalázat fája így lett a kereszténység életető lelkévé. Keresztény vértől piroslott a folyó, keresztények vérért itta a

föld, de Jézus hite ellenállhatlanul terjedt. Mert Jézus hite az igazság.

Nemrégiben ádáz kezek letördelték az egyetem falairól a keresztet, most ott fehérlik az ezernyi egyetemi polgár mellén. A ujjáéledő keresztény világnézet fokozódó hódolattal köszönti a feszületet s millió meg millió ember imádja e napon a gyalázat fáján szenvedő megváltót. Es boldogságát találja benne.

A nagypénteki feszület előtt leborulunk mi is és zengjük a megfeszített örök dicsőségét.

Bittermann József.

Katholikus népszövetség. Zentáról írja levelezőnk, hogy ott a népszövetségi mozgalom igen örvendetesen halad előre. Az eddig megválasztott 24 csoportvezető példás buzgalommal gyűji a híveket, kiknek száma immár az ötszázhoz közeledik. A vezetők divatba hozták a házi agitációt. Három hét alatt tíz helyen tartottak összejöveteleket 100-150 főre menő hallgatóság előtt, minek eredménye az lett, hogy a város minden részében a népszövetségi mozgalomról beszélnek az emberek. Miután az érdeklődés városszerre erősen megnyilatkozott, alapos remény van arra, hogy rövid idő alatt Zentán is hatalmas tábora lesz a népszövetségnek. A tagok sorába belépett dr. Lovász Andor országgyűlési képviselő is, továbbá Szárics Géza polgármester, valamint több ügyvéd, főgimnáziumi tanár, tanító, városi, megyei és állami hivatalnok. Erdekessnek tartjuk feljegyezni, hogy a népszövetség eszméjének ismertetése a szociáldemokraták néhány főemberének is felnyitotta a szemét, kik aztán faképnél hagyták a népbolondító Jakabokat és lelkesedéssel a keresztény szociálisták zászlója alá szegődtek. Itt is bebizonyult az az igazság, hogy csak foglalkozni kell a néppel, s a nemes munka mindenkor megtermi áldásos gyümölcsét. (es.)

Tul az Oceánon.

Az Eszakamerikai Egyesült Allamok hajóhada az év elején világméretű utra indult. Sorra járja a nagy tengeri kikötőket, hogy a hatalmas Unió üdvözlését tolmácsolja a világ népeinek — Mindenütt tiszteletteljes csodálkozást keltenek a hatalmas páncélos-hajók, a valóságos uszóvárosok. A hajóhad ágyúinak eget reszkettető bömbölése hangosan hirdeti az Egyesült Allamok világraszóló hatalmát. Január 20-án Brazília fővárosának

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, Influenza
ellen számtalan tanár és orvos állal naponta ajánlja.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára övegenként 4.— korona

Rio-de-Janeirónak kikötőjébe vetettek horgonyt. Ez a nap a főváros védszentjének, szent Sebestyénnek ünnepe. A hajóhad katolikus vallásu matrózai, 800 ember, lelkésziük, Glesson Máté vezetésével elhagyták a hajóhadat és betértek a városba szentmisére. A brazilai nép csodálkozva látta ezeknek mély vallásosságát. Valamennyien imádságos könyvből imádkoztak és szórakozottságnak nyoma sem volt köztük.

Az Eszakamerikai Egyesült Államok pénzein eddig ez a fölrás állott: In God we trust — mi Istenben bizunk. — A „trust” szó a trösztök (nagy vállalatok szövetsége) elleni gazdasági hadjáratban rossz hangzásúvá és guny tárgyává lett, azért Roosevelt elnök a régi feliratot levette a pénzekről s így a trust (tröszt) szóval együtt Isten neve is lekerült onnét. — 1848-ig a magyar pénzekben ez állt: „Szűz Mária Magyarország pártfogója.” Akkor elsikkasztották a feliratot és a magyarság nyugodtan türe ezt. Csalódnék, aki azt hinné, hogy a hatalmas Unió népe is olyan gyámoltalan birka és vallásossága is csak olyan felületes, mint a magyar keresztényeké. A régi felirat visszaállításának követelése oly óriási erővel zúgott végig az óriási állam területén, hogy a köztársaság törvényhozásának első tényezője, a képviselőház, vagyis a kamara 255 szóval öt ellenében kimondta azt, hogy az állam pénzügyeibe az Istenbe vetett bizalom kifejezését vissza kell vinni. — Világraszóló jelentőséggel bír ebben a dologban különösen az is, hogy az öt képviselő, a ki nemmel szavazott, nem vallásellenes szellemből szavazott így, hanem Roosevelt elnök álláspontját kívánta helyeselni, aki nem vallástalanságból, hanem — persze tévesen — a vallás iránt való tiszteletből távolította el a fölratot a pénzermekről.

Egyenetlenség a függetlenségi pártban.

A koalíció ellenes lapok minden nap tudnak valamit előrántani, amiből a koalíció, vagy a függetlenségi párt bomlását következtetik. Most, hogy a parlament husvét szünetet tart, a külügyminiszter budapesti útját veszik elő s erről regélnék mindenféleképp. Az, hogy nem sokára ők maguk is kénytelenek ennek az ellenkezőjét hirdetni, nem alterálja őket, keresnek újabbat.

Ime a legújabb politikai pletyka:

A miniszterek egymásután szabadságra utaznak, a képviselők pedig elszéledtek az ország minden részébe. Azt hinné az ember, hogy a husvét ünnepek a politikában is teljes szünetet teremtettek. De a dolog nem egészen így áll, mert Aehrenthal külügyminiszter budapesti utazása nagymérvű bizonytalanságot idézett elő a magyar politikai körökben. Mindenki érzi, hogy már a közeljövő a válság magvát rejtheti magában.

Köztudomású, hogy a külügyminiszternek Budapesten nem sikerült megszüntetni azokat a nagy differenciákat, melyek a katonatiszti fizetések emelése és a delegációk összehívása tekintetében a magyar kormány és a közös kormány között fennállanak. A függetlenségi párt még mindig nem engedett abból az álláspontjából, hogy a katonatiszti fizetések felemelése politikai kérdés, mely csak az összes katonai követelések rendezésével együtt oldható meg. Ennek következtében a magyar kormány Aehrenthalnak semmi pozitív ígéretet nem tehetett. Szóval, a katonatiszti fizetések emelése, melyre pedig úgy az udvar, mint a közös kormány és az osztrák kormány nagy sulyt helyeznek, sőt kötelező ígéretet is tettek, magyar részről még mindig nincs biztosítva. Ez az állapot könnyen válságra vezethet, mert a közös kormány mindenképpen be akarja váltani ígéreteit. Ezt a politikai becsület is kívánja.

A magyar kormány nehéz helyzetét a függetlenségi párt egy erős frakciója okozta, mely a katonatiszti fizetések emelését politikai revolverzere használja. Ennek a frakciónak fellépését nem szívesen nézi a párt

egyik másik jelentékeny töredéke, mely attól tart, hogy ez a revolverzere a koalíció szétbomlására és válságra vezethet, ami most az általános választói jog megvalósítása előtt nem volna kívánatos. Ennek a töredéknek élén áll Miksa Imre képviselő, aki a párt józan elemeit akarja maga körül egyesíteni, hogy a Hollók és Batthyányék káros befolyását ellensúlyozza. Megjegyezzük, hogy tudomásunk szerint Apponyi Albert gróf nem jó szemmel nézi a Holló csoport agitációját, mely főképp a bankkérdéssel és a koalíció megbontására irányuló kísérleteivel csinal folyton nehézségeket a kormánynak.

VITA

SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHION GYÓGYVIZ.

Orvosilag ajánlva: Hugysavas diathesis, köszvény-, cukorbetegség-, gyomor-, vese- és húgyhólyag bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan!

:: Bővebb felvilágosítással szolgál a ::

Központi iroda: Budapest, V., Váci-körút 54.

Kapható Rukovina Nándor, Farkas J. és Sztojkovics utódai urak fűszerkereskedéseikben. 50-10

A lemergi gyilkosság.

Lemberg, április 15.

Czeglinski rutén egyetemi hallgatót, Siczynski bizalmas barátját és Koroluk Mari asszonyt tegnap este szabadon bocsátották. Siczynski és anyja tegnap óta rabkosztot kapnak, mert közönséges bűntények miatt fogva tartott személyek a fennálló szabályzat értelmében semmiféle kedvezményben vagy megkönnyítésben nem részesülhetnek.

Lemberg, április 15.

A lapok jelentései szerint tegnap este Czeglinski diákot és Koroluk orvos özvegyét szabadlábra helyezték.

Róma, április 16.

A maroniták templomában Odescalchi herceg fáradozásai folytán gyászmise volt a meggyilkolt Potocki grófért. A templom belsője fekete gyászszal volt díszítve. Msgr. Weber a maronita kollégium növendékeinek segédlete mellett celebrálta a misét. A gyászünnepségen résztvettek a kvirináli és vatikáni osztrák-magyar nagykövet, gróf Goluchowski volt külügyminiszter és családja. Radziwil, Labomirski és Potocki-családok itt időző tagjai, Sapieha herceg, valamint számos ur és hölgy a lengyel arisztokrácia köréből.

H I R E K.

Tájékoztató.

Április 21. Hangverseny a városi színházban, a Szabadkán emelendő Arpádházi Szent-Erzsébet szobrának alapja javára.

Nagypéntek.

„Ecce lignum crucis. Ime a kereszt fája.” A kálvária sötét orma többé nem üres és nem pusztá; rajta virul a világ legdrágább fája, isteni gyümölcsével, a megváltó Jézussal. Miként a hajóra fűhuzzák a lobogót, úgy tüzte ki az Isten a világ hajójának ormára a megváltó szent keresztet, a keresztény hit jelét, az örök remény zálogát s az isteni szeretet ragyogó példaképét. Mikor Krisztus kitérte karjait a keresztfán, hogy a világ népeit keblére ölelje, a pogány főisten a nagy Pán meghalt, elnémult a nymphák dévaj kacagása, elhallgatott a stoa meg az epikureusi iskola s miként a földből a tavasz csókjára előbujnak az ibolyák, akként serkentek elő

az emberiség tömegéből a keresztény világ milliói.

Lelkünk az isteni halál nagy napján önkénytelenül is szárnyaira kél; s míg a templomok ülén sötét gyászba látjuk burkolva a keresztet, az oltárt, a miséző papot s míg füleinken a halál nehéz dallamai kopogtatnak, bánatos és szárnyaszegett bus egyházi énekek, addig a lélek átröpülve kétezer év hosszú láncolatát, megpillantja a getsemani kert cyprusai alatt a vérről verítékező Krisztust, az alvó tanítványokat, az áruló Judást; majd a jószágos Mestert Annás és Kaifás előtt, a háborgó és szitkozódó tömegben ide-oda hanyódvá; azután Pilátus ítélőszéke előtt, amint a tömeg a halálát kívánja s kevesebbre becsüli Barabásnál. A megostorozás alatt piros vérenek bibora ömlik el rajta, a töviskorona pedig homlokán a világ legigazibb megváltó gránát-gyöngyeit fakasztja. Majd megpillantjuk a Kálvária felé haladó keresztet. Ingerült, bosszúálló népek keserítik a halálra menő utolsó óráját, távolabb a hívők áldó könyektől s imádstól ragyogó szemei kísérik; s amidőn a tömeg bemocsokolja, Veronica hófehér kendője simítja végig az isteni arcot. Mikor összeesik a kereszt alatt, az angyalok felzokognak az éjben s mikor felhangzanak a kalapácsütések, megreme a föld mély kecservében; abban a pillanatban, mikor az üdvözítő a halál párnájára hajja a fejét, kinyílnak a sírok, feltámadnak a halottak, a nap s hold elsötétedik, a szent kárpit ketté hasad, a százados szavainak igazát hirdelve: Csakugyan egy Isten halt meg a keresztfán.

Ennek a szent halálnak emlékezetét idézi fel minden esztendőben a Nagypéntek s a nagypénteki szertartások szomorú poezise. Az egész keresztény világ elzarándokol e napon a templomokba, halás pillantást vet a keresztre s a szent sirban nyugvó Jézus öt szent sebeit, melyből elősugárzott az egész emberi nem üdve, kegyeletlen csókjaival borítja. Az ajkakon pedig felzokog a bánatos egyházi ének:

Keresztények sirjatok, mélyen szomorkodjatok Keseregen minden szív, aki Jézusához hív...

— **Az istenitisztelek rendje a nagypéntek két utolsó napján.**

Nagypénteken: 7 órakor reggel magyar passió, utána háromnegyed 8 körül magyar szentbeszéd, 9 órakor a többi szertartás. 3 órakor délután bunyevác szentbeszéd, utána menet a kálváriára. 4 órakor lamentáció.

Nagyszombaton: 8 órakor reggel tűz és vízszentelés utána, fél 10 körül ünnepélyes mise. 6 órakor este Feltámadás.

— **A szerb egyházi tanács ülése.**

Karlócáról jelentik: A szerb metropoliai egyházi tanács tegnapi ülésének megnyitása előtt a bizottság Bogdanovics Lucian adminisztrátort az ülésre meghívta. A Bogdanovics püspök adminisztrátorságáról szóló királyi leirat felolvasását a tanács hódolattal tudomásul vette, mely után Bogdanovics átvette az elnöklést. A tanács má-fél év óta nem tartott ülést és így a felhalmozódott ügyek több napi tárgyalást fognak igénybe venni. A tanácskozás a legnagyobb rendben folyik.

— **A központi választmány közhírré teszi, hogy az 1909. évre érvényes bírándó választói névjegyzékek kiigazítása befejeztetvén, úgy az összeállított ideiglenes névjegyzékek, mint a kihagyottak névjegyzékei folyó évi május hó 5-től május hó 25-ig bezárólag naponként délelőtt 8-12. délután 2-6 óráig, kivéve a vasár és ünnepnapokat a polgármesteri hivatalban közszemlére lesznek kitéve. A névjegyzékek kiigazítása iránt felszólamlások folyó évi május hó 5-től 15-ig a polgármesteri hivatalban adandók be, az ezekre tett észrevételek pedig május hó 16-tól 25-ig ugyancsak a polgármesteri hivatalban lesznek benyújthatók. A felszólamlásokat, valamint az ezekre tett észrevételeket írásban kell előterjeszteni. Szabadkán, 1908. évi április hó 10-én megtartott központi választmányi ülésből. Dr. Biró Károly, királyi tan. polgármester mint központi vál. elnök.**

— **Lelkész választás.** Zentáról írják: Prekajszy Milos piébánossá történt megvá-

lasztása folytán megüresedett görög keleti lelkészi állást a plébániaképviselőt tegnap töltötte be. A jelöltek közül a legméltóbbat Pjésity Sándort érte a méltó kitüntetés. A 42 szavazó képviselő közül 34 szavazatot kapott.

— Elhalasztott iparos kongresszus.

A 26-dikára tervezett vármegyei iparos kongresszust a rendező bizottság, a közbejött, elháríthatatlan nehézségek és az idő rövidsége miatt, május hó 3-dikára halasztotta el.

— **A községek vagyona** Nagy munka folyik most a vármegyében. A községek vagyona irják össze. A rovincsolást Andrassy Gyula gróf belügyminiszter rendelte el. A miniszter körrendeletben utasította az összes törvényhatóságokat, hogy úgy a községek vagyona, mint a községek kezelésében levő idegen vagyont irassák össze. Külön kimutatások készülnek a községi ingatlanokról, az ingó vagyonról, a készpénzkészletről, a takarékbetétokről és a jövedelmező jogokról és külön kimutatás készül az esetleges óvadékokról és gyámpénzekről. A vármegye területén az összeírási munkálatokat mint értesülünk, április hóban befejezik.

— **Halálozás.** A zentai társadalomnak egy köztisztviselőben álló tagja hunyta folyó hó 12-én vasárnap örök álmra szeméit. Rasch Károly a Duna-gőzhajózási társaság zentai nyugalmazott állomásfőnöke halt meg 69 éves korában.

— **Tisztviselők fogyasztási szövetkezete** nagyszombaton csak délelőtt 8-tól 12-óráig lesz nyitva. Miről a tagok értesítettek. Az igazgatóság.

— **Horvát fanatizmus.** Az ember el sem hinné, ha egyes esetek nem bizonyítanák, hogy mily engesztelhetetlen gyűlölet, mily rettenetes fanatizmus emésztí a horvát atyafiakat. Lelküik háborog, mint a tenger s zájuk habzik a szenvedélytől: „El Magyarországtól! — Le a magyar kormányval! Az alábbiakban csak egy esetet óhajtok feljegyezni, a melyből meggyőződhetünk, mennyire lobog a horvátok között a magyargyűlölet. A napokban egy uri asztalnál voltam ebéden. A házigazda — bár horvát, de higgadt ember, a ki nem sokat törődik a politikaival — holmi újságokkal óhajtott kedveskedni vendégeinek. Leves után apró kis havi-retkeket szolgáltak fel. A vendégek — mint dühös horvátok, — mikor a felvágott retkeken a magyar nemzeti színt látták (piros héj, fehér bél, zöld levél), mintha valami kis bombahadat hordtak volna fel, helyeikről felugráltak s vérbe forgó szemekkel földhöz vagdalták a szegény kis retkeket s aztán az elképedt házigazdának tudomására adták, hogy ilyen baromi étellel horvát embernek ne kedveskedjék.

— **Seprőgép próba.** Ma délután egy seprőgép csudájára gyűltek össze hatóságai és nem hatósági férfiak. A Szent-István-tért átszelő keramit-burkolatos uttesten próbálták ki szakértők és nem szakértők jelenlétében. A gép egyuttal locsol is, hogy ne verje föl a port, hanem sárrá söpörve hordja össze. Ha a gép gyakorlatinak bizonyul, akkor a hatóság nyolc utcaseprőgépet hozat; minden kör számára egyet-egyet.

— **Az amerikai visszavándorlás.** A visszavándorlási mozgalom még mindig igen jelentékeny, sőt fokozódása is várható. Ujlesztendő napjától február 20-ig 99,132 visszavándorló hagyta el az Egyesült-Államokat, míg tavaly ugyanebben az időszakban csak 27,635 volt a visszavándorlók száma. Kivándorló ugyanebben az időben 27,628 érkezett Amerikába a tavalyi 70,872 helyett. A visszavándorlók száma tehát a tavalyihoz képest 71,497 emberrel szaporodott, míg a bevándorlóké 43,044 emberrel csökkent, úgy hogy Amerika az idei esztendő első 50 napjában a tavalyihoz képest összesen 114,541 embert vesztett bevándorlóiban. Tekintettel az elnökválasztás közeli megkezdésére, nincs kilátás arra, hogy nagyobbarányú ipari fellendülés lesz a közeli időben. A bevándorlóiban való veszteség azonban még sincsen inyére az amerikai nagytőkének, éppen azért, mert most különösen szükségük volna a munkátalanok minél nagyobb tartalékára,

hogy ezen a réven a munkabérek leszálljanak. A nagyobb ipari és kereskedelmi testületek máris megmozdultak, hogy a nagy hajózási vállalatokkal érintkezésbe lépve, a külföldi közvéleményt alkalmas és kipróbált eszközökkel megmászítsák. Különösen Pennsylvania óriási gyártelepeit és szénbányáit sújtja erősen a bevándorlók olcsó munkájának hiánya, s az ott érdekelt testületek máris megkezdtek a megfelelő sajtó és reklamációt a bevándorlás növelésére. Ezekre a körülményekre tehát ez uton is felhívjuk az illetékes hatóságok figyelmét, hogy fokozott mértékben ellenőrizzék a kivándorlási ügynököket.

— A borrháló-rendszer megszűnése.

A magyarországi pincérek szakszervezete olyan tervet dolgozott ki, amely a most szokásos borrháló-rendszert hivatva van megszüntetni. A jövőben nem lesz főpincér, hanem az a pincér, aki főlszolgálat, egyben fizetőpincér is. A borrháló megszűntetését pedig úgy gondolják, hogy a vendég a fogyasztottak után tíz százalékot fizet a pincérnek, munkája fejében. Ezt a százalékot a fizetésnél az elfogyasztott ételek számlájához írja. A legkisebb százalék három krajcár, a legnagyobb százalék öt forint lehet. Ez a rendszer a megvalósulás útján van s még ez év őszén életbe lép. Kérdés azután csak az marad, hogy a társadalomnak eme kitűnő tagjai, a pincérek, akik jövedelem tekintetében a szokék után és a miniszterelnök előtt számítanak, mi címen nevezik az új fejadót a borrháló megszűnésnek?

— **Méhészeti tanfolyamok.** A gödöllői méhészeti gazdaságban az 1908-ik év folyamán hat időszaki tanfolyamok tartatnak a következő beosztás mellett: május hó 4-24-ig földmives kisgazdák, június 1-14-ig erdőőrök, június hó 16-28-ig lelkészek, július 2-22-ig és július 25-től augusztus 15-ig néptanítók, végre augusztus 18-31-ig nők számára. Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint, hogy a méhkaptáraknak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják. Minden hallgató teljes ellátásban részesül és a szorult anyagi viszonyok között levők főláru vasuti jegyet kapnak a Máv. vonalain. Kérvények hatóságok útján a földművelésügyi miniszterhez küldendők.

Ne köhögj!! Igen ám, de muszáj. Ki mondja azt neked? Végy egy üveg Illés-féle törvényesen védett utifü kivonatot, amely a legbiztosabb szer köhögés, rekedtség s mellfájás ellen, még a legmakaosabb eseteknél is. Az Illés-féle utikivonattól három-négy nap alatt úgy elmúlik a köhögés és egyéb bajai, mintha soha sem lettek volna. Hála és köszönőiratok az egész országból. — **Ára üvegenként 1 korona.** — Kapható a készítőnél: **Illés ANTAL** vörös kereszt gyógytárában Szabadkán, Eötvös-utca (bankpalota, régi posta helyén). Megrendelések vidékre utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöltetnek. 325-6

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Kőröcsey Ernő. 106

— Csoda történt. — suttogta Donna Eliza maga elé, — ezek itt mindnyájan hittek Fra Felice jóslásában, s mégis lemondanak a számokról! Ez igazi, valóságos csoda.

* * *

Késő délután Donna Eliza újra ott ült himződobja mellett. Mintha e pár óra megöregítette volna, megörnyedt, legyötört volt egész alakja. Nem is az igazi Donna Eliza volt már, hanem egy szegény, elhagyott, megroskadt öreg asszony.

Fáradtan, lassan öltögetett rajta, ahogy újra előkerült a tü, csak alighogy öltést-öltés mellé tudott rakni. Ujra meg újra köny szökött szemébe, s most már azzal sem törődött, hogy a lepergő vizecsepp beáztatja az egész munkát.

Mert hisz neki mélységes nagy volt a gondja. Most már látja, hogy Gaetanot el-

vesztette örökre. Semmi reménye sincs, hogy még egyszer viszontlássa őt.

A mennybéli szentek az ő ellenfelének fogják pártját. Csodát csoda után műveltek, hogy Donna Micaela tervét megvalósítsák. Senkisé tagadhatja immár, hogy a mai esemény csoda, rendkívüli csoda volt. Hisz ha nem az ő művük lett vón e csoda, az asszonyok nem nézték volna oly egykedvűen, mint ég hamuvá Fra Felice öt nyereszámát. Innen kulcsolja ő, szegény Donna Eliza azt is, hogy a szentek mégis segíteni akarnak Donna Micaelán, ki Gaetanót lelke mélyéből gyűlöli, s megveti.

Odakint erősen megcsendült a csengő, s Donna Eliza hirtelen felemelkedett helyéről. Donna Micaela lépett be az ajtón. Arca örömtől sugárzott, s kitárt karokkal közeledett Donna Eliza felé. Ez azonban elfordult tőle. Ő ugyan nem fog vele kezét!

Donna Micaelát nagyon meglepte e fogadtatás. — „Ah Donna Eliza, te oly sokat segítettél vasutamhoz! Mikép köszönjem, mint háláljam meg neked?”

— Csak ne oly bőkezűen a köszönettel, sógornóm!

— Donna Eliza!

— Ha a szentek szükségesnek tartják a városra nézve a vasutat, hát Diamante kedvéért tessék, nem pedig miattad.

Donna Micaela meglepődve nézett rá. Most értette meg csak valahára, miért neheztel rá az asszony.

— „Ha Gaetano itthon lenne...” — mondta tovább. Kezét szívére szorítá, s nagyot sóhajtott hozzá. „Ha ő itthon lenne, bizony nem tűrné, hogy ily szívtelenül bánss velem.”

— Gaetano, Gaetano nem....

— Nem, ő nem tűrné semmikép Ha kifogásoltad is, hogy szerettem őt, míg férjem élt, de most már meg nem tehetnéd ha ő itt lenne köztünk.

Donna Eliza felvonta szemöldökét.

— Azt hiszed tehát, hogy az ő jelenléte hallgatásra bírna? — kérdezte különös nyomatékkal.

— Ugyan, Donna Eliza! — Donna Micaela egészen odalépett hozzá. „Lehetetlen nem szeretni őt.” — suttogták ajkai. — „Hisz ő oly szép, oly kedves és oly megnyerő.” Rákényszerít, s én félek tőle. Neked meg kell engedned, hogy szeressem!”

— Kell? — szólt vállvonogatva Donna Eliza.

Donna Micaela nem bírta tovább túrtöztetni magát. „Engem szeret!” — kiáltá boldog gyönyörrel. „Nem Giannitát, senki mást, csak engem! Leányodul kellene fogadnod, segíteni, gyámolítani kellene engem, ahelyett, hogy üldözöl és megvetesz! De te gyűlölsz. Gyűlölsz, jobban, mint bűnödöt. Nem tűröd, hogy jelenlétben róla beszéljek. Előtted el kell titkolnom, mennyire vágyódom utánna, mennyit fáradozom érte!”

Donna Eliza erre már megadta magát. Hisz ez még egészen gyermekasszony, bohó, s félénk, mint a megriadt madár. Gyámoltalan ifjú, kit dédelgetni kell... S karjaiba zárta őt.

— Hisz ezt nem tudtam, nem is sejtetem té édes kis bogaram. — súgta a fülébe.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

V. Regőcze. Holnap haza érkezik Szabadkára.

Az előkelő világ legkedveltebb és legszebb imakönyve.

HOCK JÁNOS IMAKÖNYVE

vászoni-, bőr-, bársony-, plüsch-, utánzott

• • és valódi elefántcsont kötésben. • •

Kapható:

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

Szabadkán, főtér, a Szentháromsággal szemben.

Köszönetnyilvánítás.

Felejtethetlen férjem Vincze Árpád máv. ellenőr ur elhunytá alkalmából a kartársai, barátai és ismerősei részéről megnyilvánult őszinte részvétért fogadják leghálásabb köszönetemet.

Özv. Vincze Árpádné.

Kőbányai palackozásu
patent angol dugaszolással ellátott
legkitünőbb
KORONASÖR
kizárólag
a „Park”-Kávéházban
kapható. 350-10-9

Szőlőoltványokat szállít, faj-
tisztaságért jótállva leg-
dusabb választékban a már évek óta első-
nek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**
Medgyes 46. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéről érkezett **elismerő levelek**, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhethet magának **fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.** 126-47-40

Üzlet megnagyobbítás.

Van szerencsém értesíteni az érdeklődő vevő- és gazdaközön-
séget, hogy

szijgyártó-üzletemet 365-12-1

megnagyobbítottam s állandó **nagy raktárt tartok** minden fajta **kocsizó és nyerges lószerszámokból** úgy, hogy **100 ló minden pillanatban felszerelhető.**

Megrendelések gyors és jutyányos áron a **legjobb anyagból** készülnek el.

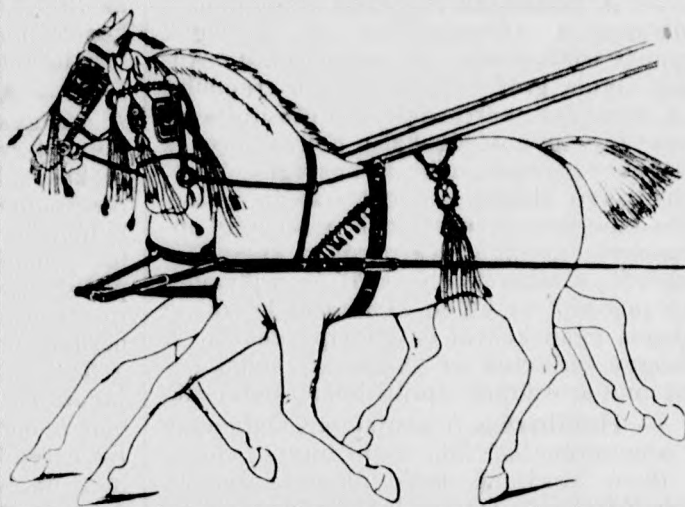
Bármily nálam rendelt áruért több évi **jótállást** vállalok.

➡ Kivánatra képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik. ➡

Tisztelettel

Andrássy György

Teréz-tér 83., saját ház.

Fényképezési műterem áthelyezés.

A legmodernebb fényképező műterem

Piétsch Ferenc

uj műterme a Czorda Bódog-utcában saját ház. — A Dominus-féle házban (Kossuth-utca) volt alkalmatlan műtermet

uj, a legjobb s művészi fényképezéshez szükséges világítással bíró **műteremmel** cseréltem föl annak a tudatában, hogy végre Szabadkán e téren is tökéleteset kell elérni s nyújtani. A műterem sötét megvilágítása helyett verőfényes megvilágításban készülnek új műtermemben a képek. E megvilágítás az arcnak élénkebb kifejezést, az idomoknak teljességet, a képnek művészi kivitelt biztosít. — Uj műtermem, melyet nagy befektetéssel építettem saját házamban, a réginél nem esik messzebb, az utca kényelmesebb, mert nem kell udvaron végig barangolni. E házban csak a műterem van, kíváncsi tekintetek nem alkalmatlankodnak. — Bár eddig is élveztem a n. é. közönség becses pártfogását, új műtermem megnyitása alkalmával, utalva e műterem egyedül álló előnyeire, a pártfogást tisztelettel kérem.

Uj műtermem már ma megnyitott a Czorda Bódog-utcai saját házamban.

Piétsch Ferenc uj, művésziesen tökéletes fényképező műterme Czorda Bódog-utca saját ház. — Kirakat az egész utcában egészen a műteremig. 364-73-4

Vasbeton és Rabczmunka vállalkozók.

Sürgőnycim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és díszoklevél.

Morvai Antal és Novák Mihály

motor erőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassodrony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok, tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. előállítására rendszere szerint.

RABITZ-MUNKÁK.

Elvállal beton-esatornázást, betonirozást, nedves falak szárazzá tételét, gránit teraszt.

CEMENTCSÖVEK.

Kerámít és metlachi lapok.

SZABADKÁN,

a vasuti indóházzal

:- szemben. :-

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, viztartók és vizelőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6 színben, márvány-, mozaik- és gránit-lapokból.

KÖAGYAGCSÖVEK.

Portland-cement és hidraulikus mésznagyban és kicsinyben.

320-80-18

VAKOLATI KŐPOR.